

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БІБЛІОТЕКА

ПРИХОВАННИЙ ТАЛАНТ ВІКТОРА ГЮГО

Бібліографічний покажчик

КИЇВ 2023

Прихований талант Віктора Гюго : бібліографічний покажчик/ НТУ, Бібліотека ; укладач зав. відділом інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення бібліотеки В. А. Рассказова. – Київ : НТУ, 2023. – 56 с.

Віктор Гюго увійшов до історії французької та світової літератури як геніальний письменник. Однак не багато хто знає, що він також був обдарований художнім талантом і писав чудові картини.

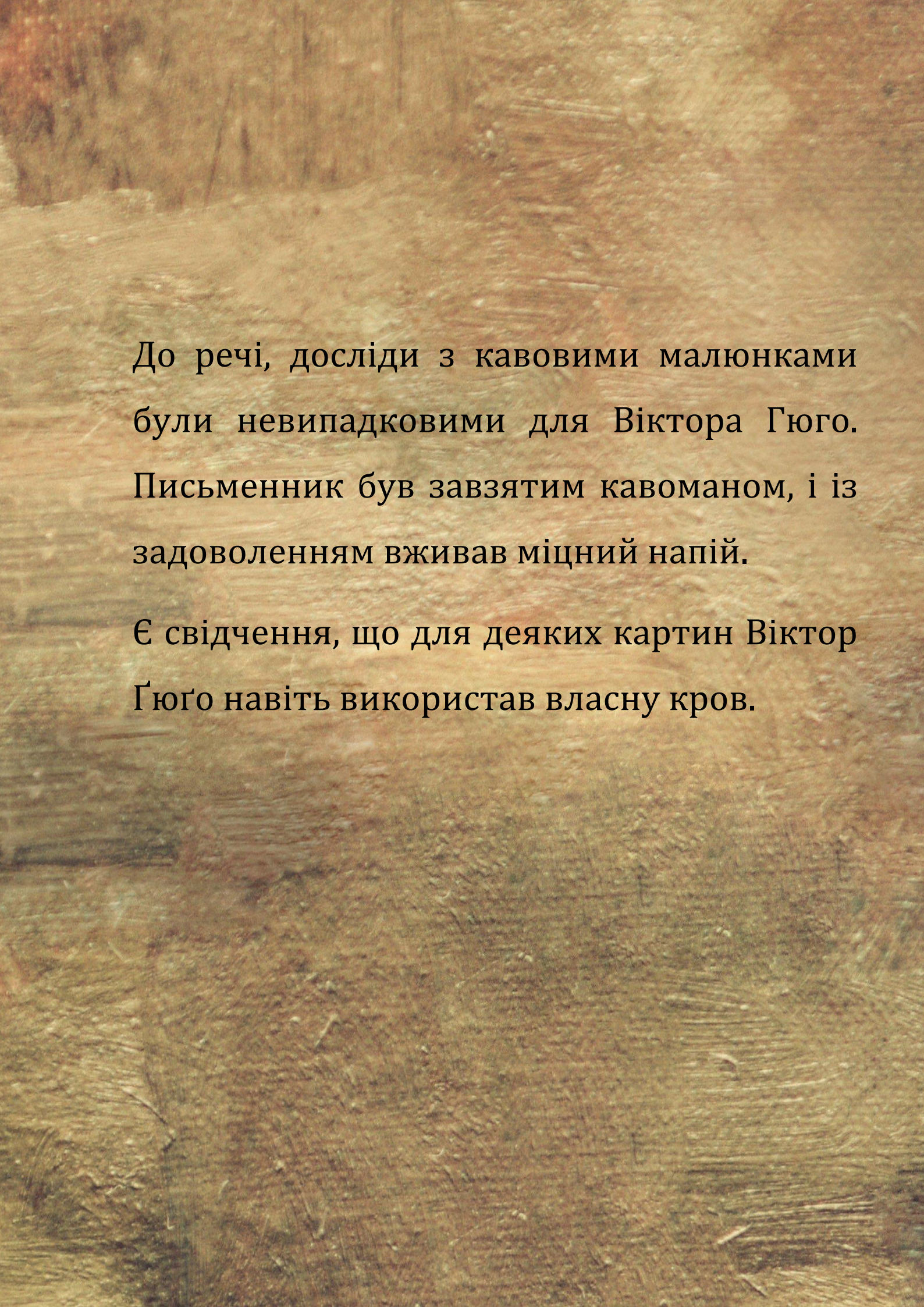
Якби французький письменник не написав своїх великих романів «Собор Паризької Богоматері», «Трудівники моря», «Знедолені», «Людина, яка сміється», то напевно став би видатним художником, що визнавали його друзі-живописці. Один з яких, визнаний метр Ежен Делакруа, зізнався письменнику: «Якби ти став художником, то затьмарив би всіх живописців сучасності».

Віктор Гюго увійшов до історії французької та світової літератури як геніальний письменник. Однак не багато хто знає, що він також був обдарований художнім талантом і писав чудові картини. Він почав малювати у віці 8 років. Якби французький письменник не написав своїх великих романів «Собор Паризької Богоматері», «Трудівники моря», «Знедолені», «Людина, яка сміється», то напевно став би видатним художником, що визнавали його друзі-живописці. Один з яких, визнаний метр Ежен Делакруа, зізнався письменнику: «Якби ти став художником, то затьмарив би всіх живописців сучасності».

Він часто експериментував у процесі роботи над малюнком: міг писати картину лівою рукою або не дивлячись на полотно. Коли не було можливості використовувати фарби, він охоче намагався писати сажею з каміна, вугіллям, сигарним попелом і навіть кавовою гущею. Остання обставина дала привід ряду фахівців назвати деякі роботи письменника «кавовими», через коричневий тон, який він надавав паперу за допомогою кавової гущі.

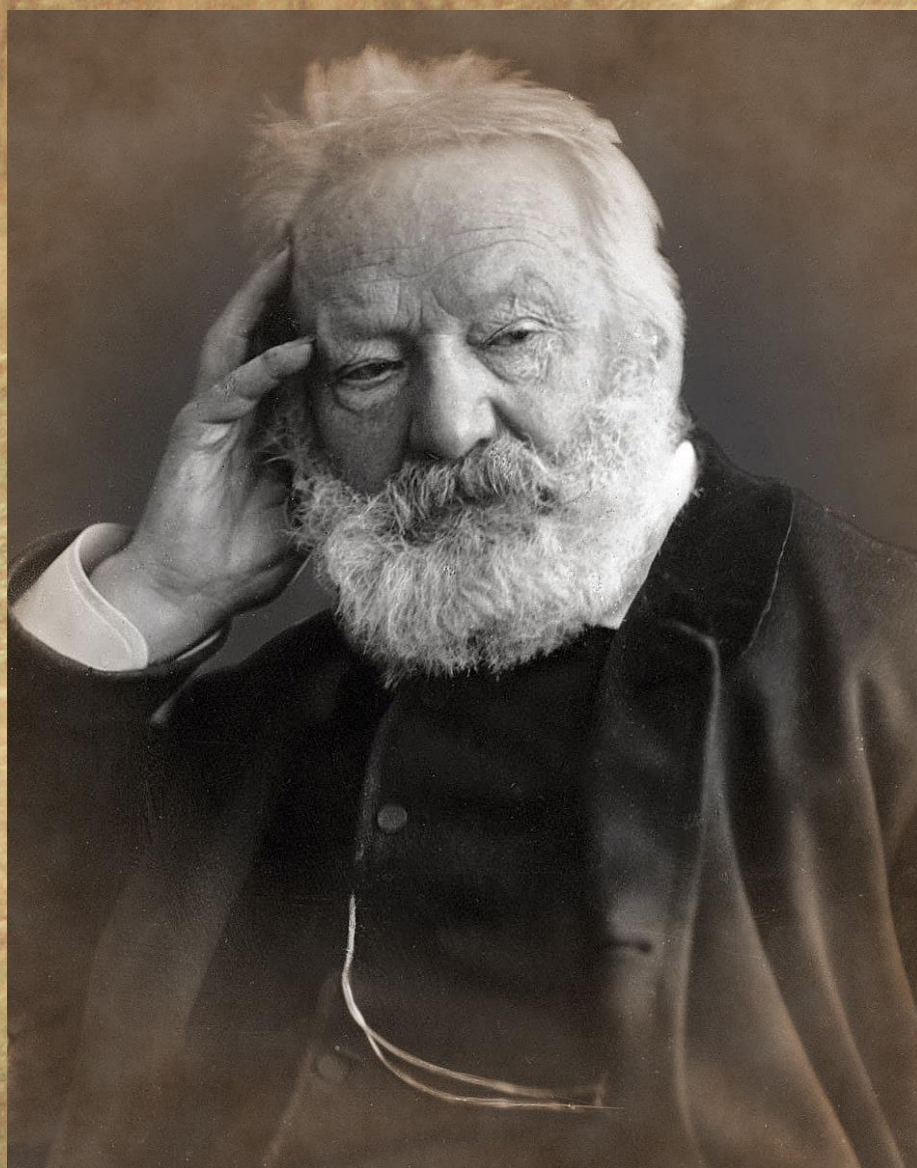
До речі, дослід з кавовими малюнками
були невинновиковими для Віктора Гюго.
Письменник був завзятим кавоманом, і із
задоволенням вживав міцний напій.

Є свідчення, що для деяких картин Віктор
Гюго навіть використав власну кров.

Незважаючи на захопленість живописом, Віктор Гюго думав, що його картини не йдуть у жодне порівняння з літературним талантом. Однак він любив ділитися малюнками зі своєю сім'єю та друзями, часто у формі візитних карток ручної роботи, багато з яких було подаровано відвідувачам, коли він перебував у політичному вигнанні.

ЗАМКИ ВІКТОРА ГЮГО

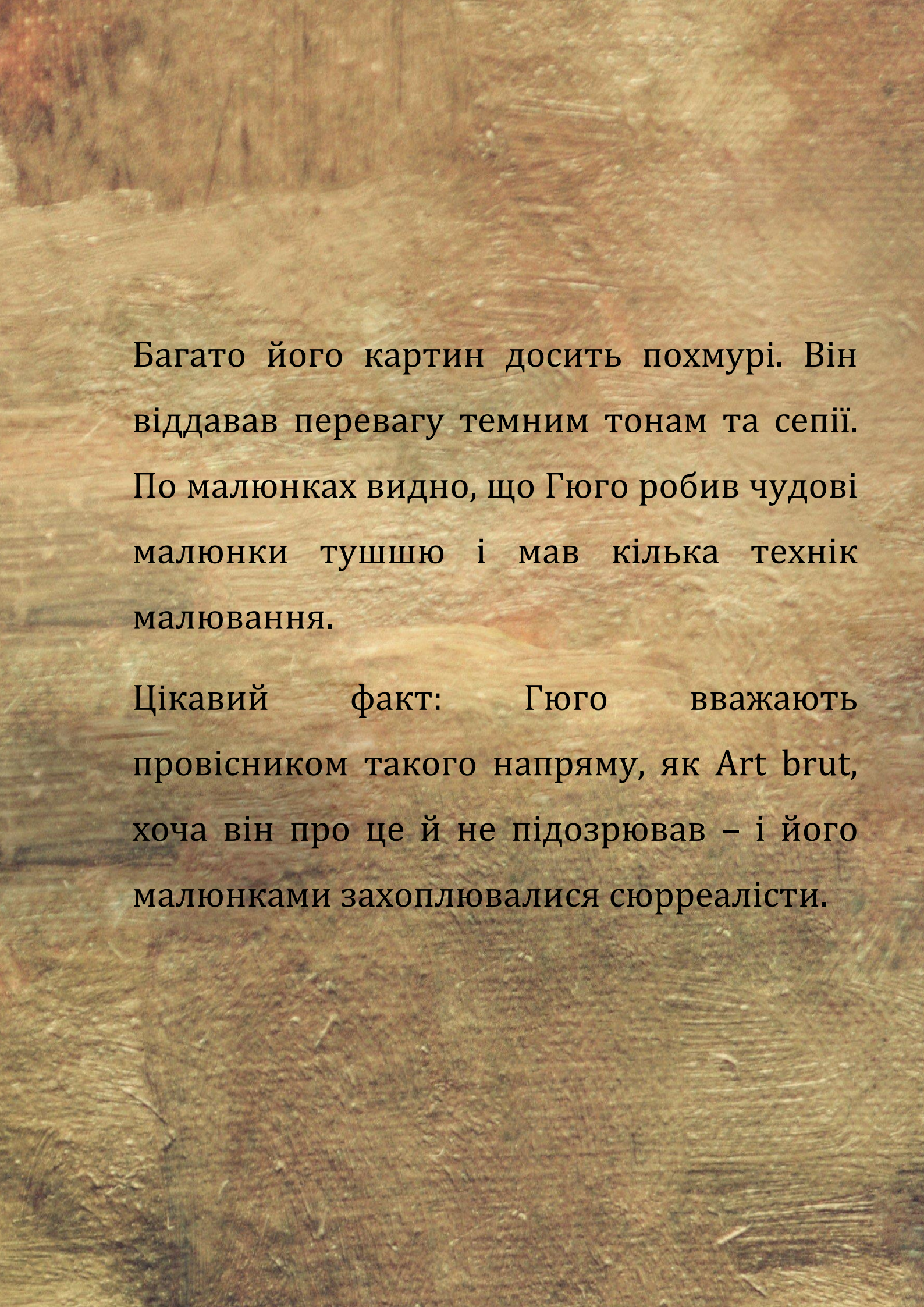
Він робив начерки пером і чорною тушшю на звичайному папері. Найбільше малюнків Гюго створив у період, коли вирішив припинити письменницьку діяльність і присвятити себе політиці.

Гюго ілюстрував свої книжки (наприклад, 1856 року вийшов збірник, у якому під однією обкладинкою були “Ернані”, “Маріон Делорм” і “Король бавиться” з ілюстраціями автора), але він хотів бути ілюстратором.

Малюнки залишалися йому способом висловити те, що не було в тексті. Коли в нього був час, він малював що завгодно - продовжував чорнильні плями, що впали на лист, бачив і замальовував уявних чудовиськ, робив дуже точні малюнки будівель. Але якщо писати Гюго міг постійно, то малювати не завжди.

Багато його картин досить похмурі. Він віддавав перевагу темним тонам та сепії. По малюнках видно, що Гюго робив чудові малюнки тушшю і мав кілька технік малювання.

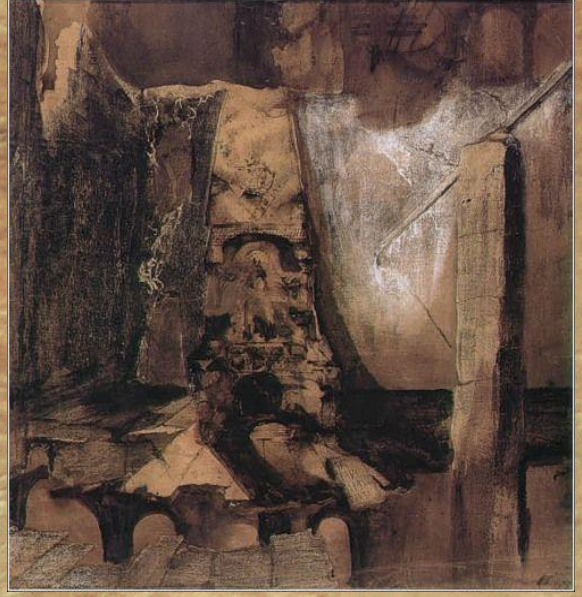
Цікавий факт: Гюго вважають провісником такого напрямку, як Art brut, хоча він про це й не підозрював – і його малюнками захоплювалися сюрреалісти.

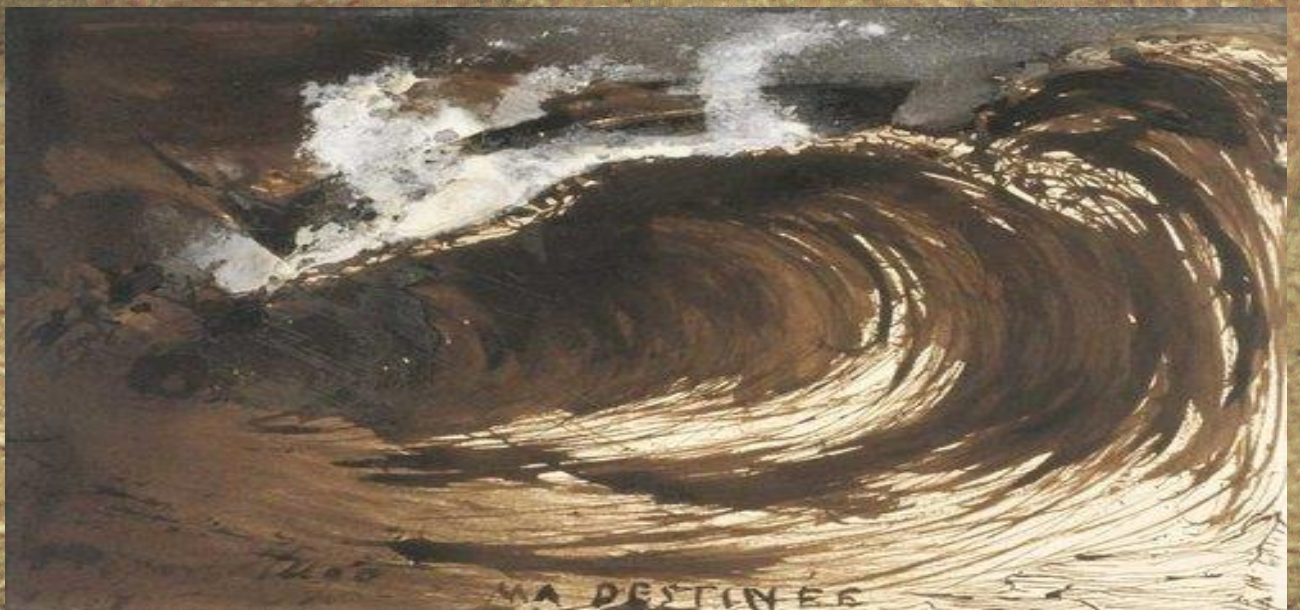
У своїх мальовничих експериментах Віктор Гюго часом йшов попереду часу, не зважаючи на художні постулати, що існували в його епоху. Низку його робіт досі не вдалося розгадати: стільки в них абстракції. Не дивно, що невдовзі після відходу письменника з життя увага до його образотворчої творчості дещо згасла. А через багато років живопис Віктора Гюго виявився заново відкритим сюрреалістами і, перш за все, Сальвадором Далі, який високо оцінив художню спадщину французького письменника.

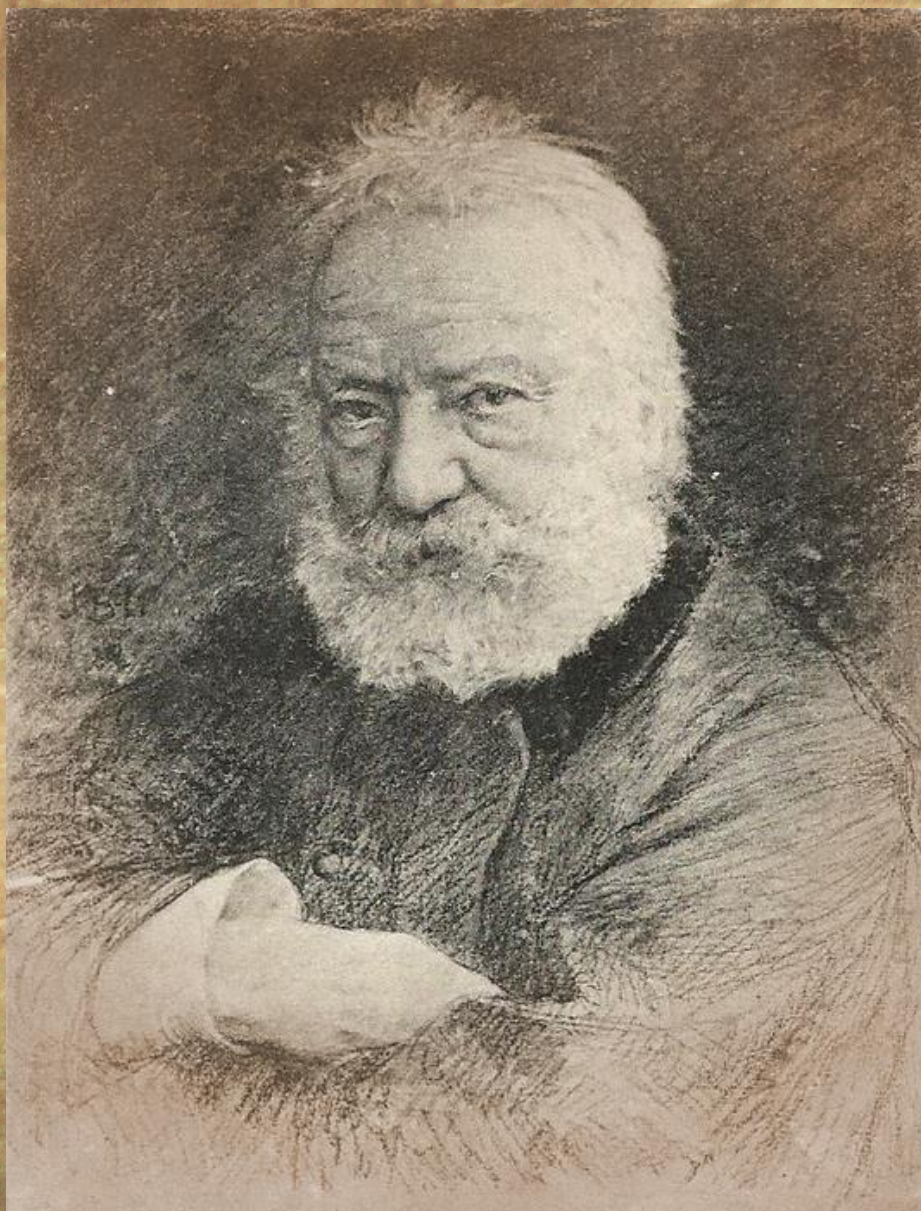

Сьогодні людство побачило Віктора Гюго і як чудового художника. Що одразу вплинуло на інтерес колекціонерів, готових викласти за його картини сотні тисяч доларів. Сучасні мистецтвознавці та біографи Віктора Гюго визнають його високий професіоналізм, називаючи письменника «романтиком і в живописі, літературі». А роботи Віктора Гюго співвідносять із творами Франсіско Гойї та Вільяма Тернера. Загалом письменником було створено понад чотири тисячі малюнків та полотен, які можна побачити не лише у його паризькому музеї, а й у Луврі. Багато їх у приватних колекціях.

У період із 1856 по 1858 роки Гюго залишив чотири альбоми малюнків, які не були ілюстраціями до його книг, а містили ще щось. Вони мають досить цікаву історію. Два з них, що зберігаються у Національній Бібліотеці, називаються "спіритичними альбомами". У 50-ті роки письменник захоплювався спіритизмом і займався столовірством, і сліди олівця, що залишаються від сеансів на аркушах паперу, потім домальовував до кінця. Інші два зошити містили щонайменше загадкові малюнки.

ЦІКАВІ ФАКТИ ПРО ВІКТОРА ГЮГО

Цікаві факти про Віктора Гюго – це чудова можливість дізнатися більше про творчість французького письменника.

Варто відзначити, що він досяг великих висот не тільки в літературі, але і в багатьох інших областях.

❖ Будучи неймовірно обдарованою людиною, все життя Віктор Гюго присвятив письменницькому ремеслу, створивши, в тому числі, і ряд справжніх шедеврів, які по праву вважаються надбанням світової літератури.

❖ Крім драм, трагедій та іншої художньої літератури, Віктор Гюго також складав і вірші.

- ❖ Перший успіх до нього прийшов саме на ниві поезії, коли він в 16 років виграв кілька поетичних конкурсів. Французький король Людовик XVIII високо оцінив творчість юного поета, і подарував Гюго солідну грошову нагороду.
- ❖ Повне ім'я письменника — Віктор Марі Гюго. Народився майбутній письменник на Паризькій вулиці, де проживали місцеві складуви. На жаль, до наших днів будинок, де з'явився на світ Гюго, на жаль, не зберігся.
- ❖ Віктор Марі Гюго народився в 1802 році. В один рік з ним народилися такі знамениті письменники як, Вільгельм Гауф і Олександр Дюма (батько).

- ❖ Письменник був молодшим з трьох дітей сім'ї Гюго, у нього було двоє старших братів.
- ❖ Дитинство Віктор Гюго провів у роз'їздах: Марсель, Корсика, Ельба, Мадрид, Італія — це було пов'язано зі службою батька, який був генералом у наполеонівській армії. Але після кочового життя сім'я завжди поверталася в Париж.
- ❖ Численні подорожі вплинули на творчість майбутнього письменника, він все життя був романтиком в душі і завжди відстоював свої ідеали.
- ❖ Письменницький талант у нього проявився дуже рано. Так, коли йому виповнилося всього 14 років, він вже

написав дві трагедії, які, на жаль, потім були загублені.

- ❖ В юності кумиром Віктора Гюго був знаменитий французький письменник Шатобріан. Він заявляв навіть, що він буде «Шатобріаном або ніким».
- ❖ З-під пера цього класика вийшли такі знамениті на весь світ твори, як «Знедолені», «Собор Паризької Богоматері», «людина, яка сміється» та інші.
- ❖ Найвідомішим твором є Собор Паризької Богоматері. Цей твір привернув увагу громадськості до собору, який під час написання твору вимагав ремонтних робіт.

- ❖ Знаменитий “Собор Паризької Богоматері” Віктор Гюго написав, коли йому було 29 років.
- ❖ Сам Віктор Гюго заявив, що метою його роману «Собор Паризької Богоматері» було натхнення французької нації любов’ю до рідної архітектури.
- ❖ Перші відгуки про “Знедолених”, найзнаменитіший роман Віктора Гюго, були негативними. Зараз же існує 16 його адаптацій, а також кілька екранізацій.
- ❖ Робота над “Знедоленими” зайняла у нього близько 20 років. Роман відображає нерівність у суспільстві, боротьбу за справедливість.

- ❖ Коли письменника охоплював чергову кризу, він замикався в порожній кімнаті з пером і папером, і творив повністю оголеним, щоб навіть одяг його не відволікал.
- ❖ Письменник брав активну участь у політичному житті країни. Він брав участь в антиурядових заворушеннях. Рятуючись від переслідування поліції, був змушений тікати до Бельгії.
- ❖ У цій країні життя у письменника не склалося і, врешті-решт, він влаштувався у Великобританії, куди він переїхав з дружиною і дітьми.
- ❖ Далеко від Батьківщини письменник провів 18 років.

- ❖ Протягом 16 років Віктору Гюго довелося жити в готелі, у нього не було власного житла. Зараз в цьому номері є музейна експозиція, присвячена письменнику.
- ❖ Останні роки життя, письменник провів у власному особняку, на вулиці, яку за життя письменника назвали “Авеню Віктора Гюго”.
- ❖ Незважаючи на те, що у Гюго було все, про що тільки можна мріяти: талант, гроші, впливові друзі, він так і не зміг забезпечити щасливе життя своїм дітям.
- ❖ Письменник у шлюбі мав п'ять дітей. Четверо дітей померли за життя Гюго.

- ❖ Син Леопольд помер у дитинстві. Дочка Леопольдіна потонула разом зі своїм чоловіком, коли їй було 19 років. Другий син Чарльз помер в 44 роки від інсульту. Ще один син Франсуа Віктор помер у віці 45 років.
- ❖ І лише дочка Адель пережила свого батька і померла у віці 84 років в будинку для душевнохворих.
- ❖ Віктор Гюго був противником смертної кари і домагався її скасування.
- ❖ У 39 років Віктор Гюго став членом Французької академії, а в 74 був обраний сенатором.
- ❖ Твори Гюго писав протягом 60 років. Після себе письменник залишив

близько 50 томів романів і драм, більше 25 томів віршів і близько сотні томів наукових і публіцистичних (філософських) творів.

- ❖ У творчій спадщині В. Гюго є й поема, присвячена Івану Мазепі — «Мазепа» — поема вперше надрукована 1829 року. Натхненням для написання поеми «Мазерра» стали поема Джорджа Байрона «Мазепа» та творчість Луї Буланже на тему Мазепи. Поема увійшла до збірки «Поезія сходу» (Les Orientales, 1829). Як епіграф до поеми Гюго узяв перший рядок твору Байрона — Away! — Away!

Що цікаво, сам про те не здогадуючись, Гюго напророчив незалежне майбутнє України у своїй поемі.

- ❖ Українською мовою перекладено майже всі романи, драми та вірші Гюго. Багато зробив для популяризації його творчості в Україні Іван Франко, який високо цінив соціальні повісті «Останній день смертника» (1929), «Клод Ге» (1934). Франко переклав 8 віршів із збірки «Кари», 11 віршів із інших збірок, уривок із роману «Знедолені» під назвою «Ватерлоо», фрагмент антиклерикальної драми «Торквемада». Він також написав статтю «Сотні роковини народження В. Гюго».

Твори Гюго перекладали також Леся Українка, Олена Пчілка, Михайло Старицький, Павло Грабовський, Максим Рильський, Микола Бажан, Борис Тен, Михайло Рудницький, Віктор Шовкун, Сава Голованівський, Валерія О'Коннор-Вілінська та ін.

❖ Вулицю, на якій розташовувався особняк письменника, назвали на його честь ще за його життя.

❖ Письменник мав славу реформатора в літературі. Він намагався завжди бути в центрі нових тенденцій в моді, літературі та суспільному житті. Коли Віктору Гюго виповнилося 70 років, він не

переставав відвідувати різні заходи для осіб молодого віку.

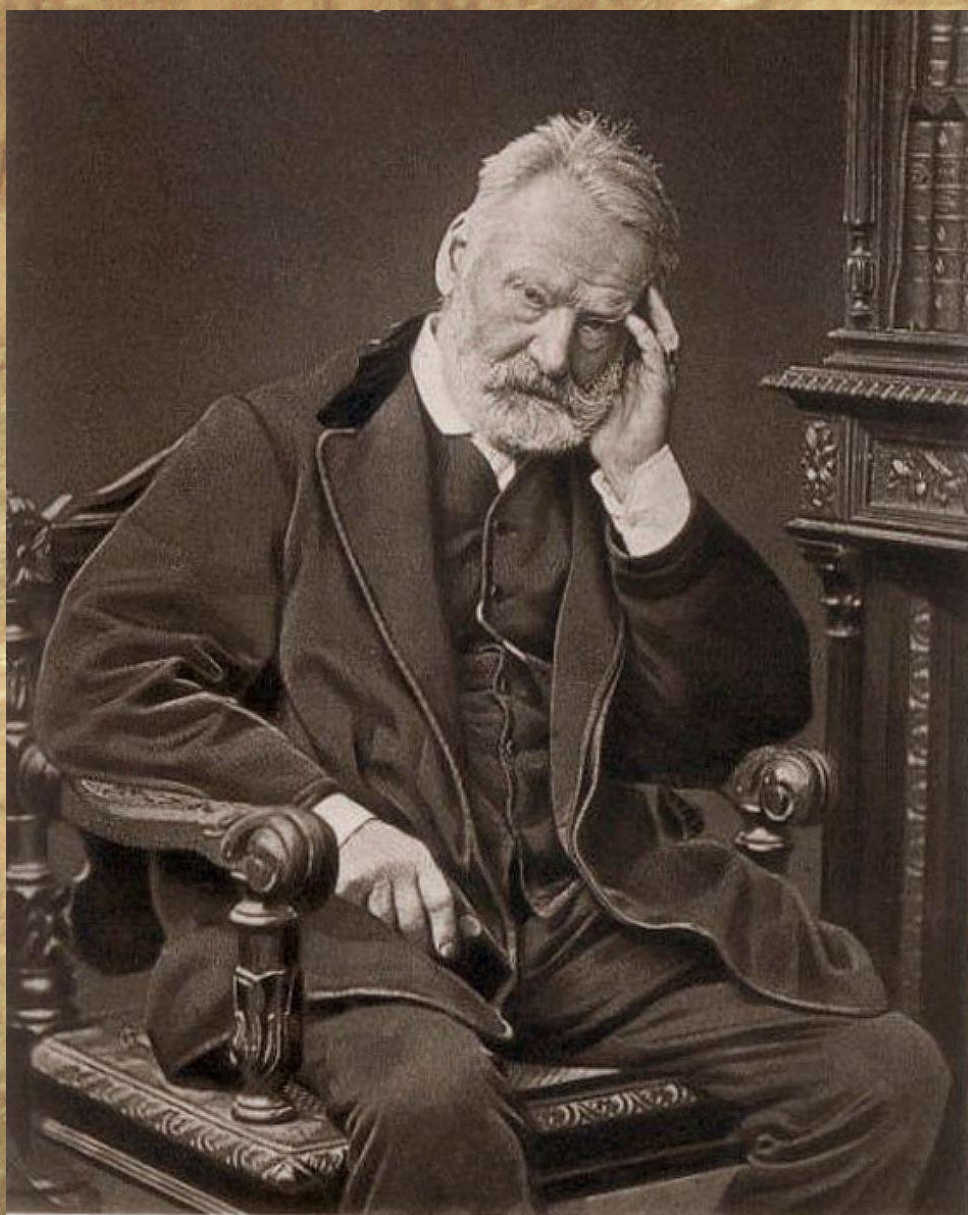
❖ Причиною смерті Віктора Гюго стала пневмонія. Будучи вже старим, у віці 84 років, він взяв участь у параді на свою честь, на якому застудився, і ця хвороба пізніше і розвинулася в пневмонію.

❖ Після смерті Віктора Гюго труну з його тілом на 10 днів помістили під Тріумфальною аркою в Парижі. Попрощатися з ним прийшло близько мільйона чоловік. Письменника поховали в Пантеоні.

❖ Роман Гюго про долю горбуна Квазімодо і прекрасної циганки Есмеральди допоміг зберегти

знаменитий собор Паризької Богоматері.

- ❖ Це зараз готична будівля, будівництво якого почалося ще в XII столітті, – один з найвідоміших символів французької столиці, а за часів Гюго він перебував у вкрай жалюгідному стані, і його могли знести.
- ❖ На честь великого письменника була названа одна зі станцій паризького метрополітену і площа над цією станцією в Парижі.
- ❖ Один з кратерів на планеті Меркурій був названий “Гюго”.

КНИГИ ВІКТОРА ГЮГО

ГЮґО В. ДЕВ'ЯНОСТО ТРЕТІЙ РІК.
– КИЇВ : ДНІПРО, 1959. – 352 С.

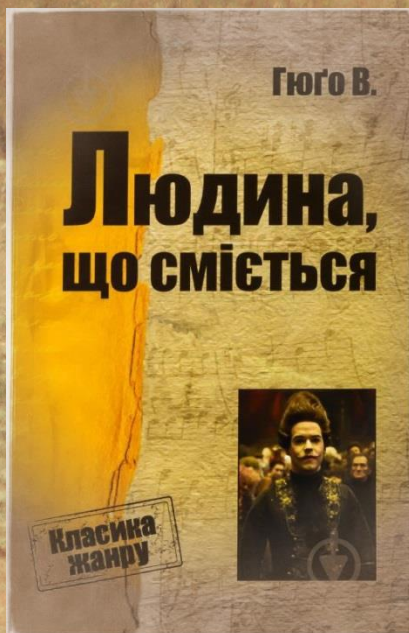
Останній роман Віктора Гюґо про останні дні Великої французької революції, про найбільш жахливий її період - Терор. Про почуття обов'язку, що входить в конфлікт з почуттями любові і про нелегкий вибір між ними. Про непримиренність поглядів та намагання досягти компромісу. Про залучення іноземної допомоги у громадянському конфлікті. Французький народ пройшов нелегкий шлях у своєму становленні однією з найвеличніших націй у світі.

Блискуча хроніка і водночас захопливий історичний роман, повний пригод та неочікуваних сюжетних поворотів.

**ГЮГО В. ЗНЕДОЛЕНІ. – ХАРКІВ :
ФОЛІО, 2017. – 800 С.**

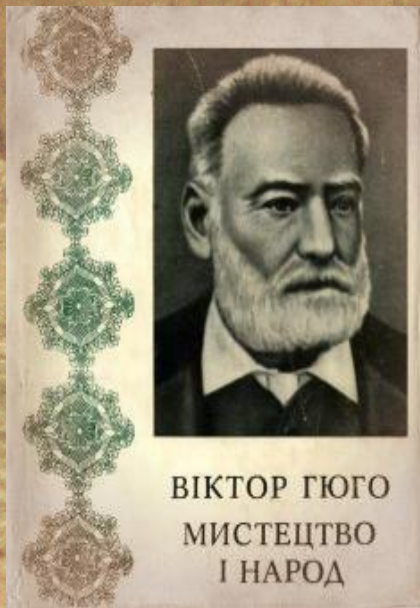
...1815 рік. Колишній каторжник Жан Вальжан після 19-річного ув'язнення виходить на волю. Його переповнює злість до всього світу, у нього не залишилося нічого святого, він не вірить нікому і нічому. Однак усе міняє зустріч з католицьким єпископом Мірієлем — першою і єдиною людиною, яка пожаліла його, каторжника, відкинутого суспільством. Ця зустріч так вразила Вальжана, що він докорінно змінив своє життя: під чужим ім'ям заснував фабрику, завдяки якій виріс добробут цілого містечка, мером якого він потім став. Однак скоївши злочин у минулому житті, він стає бажаною здобиччю французької поліції і змушений переховуватися. Після смерті Фантіни — жінки, за долю якої Жан Вальжан ніс відповідальність, єдиною близькою йому людиною залишається її дочка Козетта. Заради щастя дівчинки він готовий на все...

ГЮГО В. ЛЮДИНА, ЩО СМІЄТЬСЯ.
– КИЇВ : КРАЇНА МРІЙ, 2015. –
640 С.

Люди не змінюються протягом часу. Лише зовнішність та спосіб життя. Але думки залишаються незмінні, як і цілі, як я жорстокість. Гюго змалював всю вищу верству через історію двох скалічених суспільством людей - Гуїнплена та Деї. Кожен з них був спотворений зовні - Гуїнплена позбавлено свого обличчя, що змінили машкарою сміху, а Дея позбавлена зору. Та дивно - незважаючи на жорстокість світу навколо, вони залишилися чисті в душі.

Вони не зненавиділи людей, вони пов'язали свої душі. Бо вдвох легше, ніж насамоті. І хоч Гуїнплен дістав шанс назавжди полишити злидні, ставши зі скомороха лордом, він віддав перевагу чесному й чистому існуванню на гріш перед розкошами лордівської палати з її інтригами та брудом.

ГЮГО В. МИСТЕЦТВО І НАРОД :
ЗБІРНИК / УПОРЯД., ПЕР. З ФР.,
ПЕРЕДМ., ПРИМІТ. ТА ІМЕН,
ПОКАЖЧИК МОСКАЛЕНКА М.
Н.— К. : МИСТЕЦТВО, 1985.—
356 С.— (ПАМ'ЯТКИ ЕСТЕТ,
ДУМКИ).

Творчість великого французького поета, прозаїка і драматурга, передового громадського діяча, борця за передові ідеали здобула справді світове визнання. Велике значення мають для нас його публіцистичні, філософські, естетичні праці. Визначне місце серед них належить одному з найяскравіших творів Гюго в галузі теорії мистецтва — трактатові «Більям Шекспір», написаному наприкінці 1864 року. До збірки включено також передмову до драми «Кромвель» (1827), що стала програмою прогресивного романтизму, роздуми про мистецтво з роману «Собор Паризької богоматері», уривки з передмов до драматургічних і поетичних творів, поезії на мистецькі теми. Розраховано на всіх, хто цікавиться питаннями літератури й мистецтва.

ГЮГЮ В. ПОЕЗІЇ. - КИЇВ : ДНІПРО, 1978. - 230 С.

Видатний французький письменник Віктор Гюго (1802—1885), пристрасний гуманіст і демократ, займає почесне місце серед діячів культури минулого століття. Глибока за змістом, досконала за формою, його громадянська й інтимна лірика належить до вершин французької та світової поезії, користується й донині великою популярністю в читачів. Ця книжка — найповніше видання поезій Віктора Гюго на Україні.

ГЮГО В. СОБОР ПАРИЗЬКОЇ БОГОМАТЕРІ. – ХАРКІВ : ФОЛІО, 2021. – 512 С.

Неможливо уявити літературу XIX століття без Віктора Гюго (1802—1885) — французького поета, прозаїка, драматурга, публіциста. Для французів він — поет і громадський діяч, для всього світу — автор безсмертних книжок. Сам Гюго називав себе романтиком і залишився їм до кінця своїх днів. «Собор Паризької Богоматері» — перший історичний роман у французькій літературі. Для опису собору та Парижу XV століття письменник вивчив багатий історичний матеріал. Головні герої вигадані автором: циганка Есмеральда, архідиякон Клод Фролло, дзвонар собору горбун Квазимодо (який уже давно перейшов у розряд літературних типажів). Але є в романі «персонаж», який об'єднує всі діючі особи та збирає до купи основні сюжетні лінії. Ім'я його винесено у назву твору. Це — собор Паризької Богоматері.

ГЮГО В. ТРУДІВНИКИ МОРЯ /
ПЕР. СТЕПАН ПІНЧУК. - КИЇВ :
МОЛОДЬ, 1985. – 416 С.

В романі видатного французького письменника В. Гюго «Трудівники моря» показано боротьбу людини із силами природи, героїзм та мужність простих рибалок Франції.

КНИГИ З ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ НТУ

ЗІБРАННЯ ТВОРІВ У 10 ТОМАХ

- И
Г99 **Гюго, В.** Собрание сочинений : в 10 томах : (пер. с франц.). Т. 1. Стихотворения. Последний день приговоренного к смерти. Клод Ге : повести ; Марьон Делорм : пьеса / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова ; ист.-лит. справка М. Толмачева. – Москва : Правда, 1972. – 384 с. : ил. П. Н. Пинкисевич. – (Б-ка "Огонек". Б-ка зарубежной классики).
- И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 10 томах : (пер. с франц.). Т. 2. Эрнани. Король забавляется. Рюи Блаз / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова. – Москва : Правда, 1972. – 455 с. – (Б-ка "Огонек". Б-ка зарубежной классики).
- И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 10 томах : (пер. с франц.). Т. 3. Собор Парижской Богоматери / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова. – Москва : Правда, 1972. – 511 с. – (Б-ка зарубежной классики).

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 10 томах. Т. 4. Отверженные. Ч. 1 / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова ; пер. с франц. Д. Лившица. – Москва : Правда, 1972. – 344 с. – (Б-ка "Огонек". Б-ка зарубежной классики).

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 10 томах : (пер. с франц.). Т. 6 / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова ; ил. П. Н. Пинкисевич. – Москва : Правда, 1972. – 630 с. – (Б-ка "Огонек". Б-ка зарубежной классики).

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 10 томах : (пер. с франц.). Т. 7 / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова ; ил. П. Н. Пинкисевич. – Москва : Правда, 1972. – 318 с. : ил. П.Н.Пинкисевич. – (Б-ка "Огонек". Б-ка зарубежной классики).

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 10 томах : (пер. с франц.). Т. 8 / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова ; ил. П. Н. Пинкисевич. – Москва : Правда, 1972. – 440 с. – (Б-ка "Огонек". Б-ка зарубежной классики).

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 10 томах. Т. 9. Человек, который смеется : роман / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова ; пер. с франц. Д. Лившица. – Москва : Правда, 1972. – 615 с. – (Б-ка "Огонек". Б-ка зарубежной классики).

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 10 томах. Т. 10. Девяносто третий год / В. Гюго ; под ред. Н. М. Любимова. – Москва : Правда, 1972. – 400 с. – (Б-ка "Огонек". Б-ка зарубежной классики).

ЗІБРАННЯ ТВОРІВ У 15 ТОМАХ

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 15 томах. Т. 1. Бюг Жаргаль. Последний день приговоренного к смерти. Клод Ге. Стихотворения / В. Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1953. – 594 с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 15 томах. Т. 2. Собор Парижской богородицы / В. Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1953. – 543 с.

Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в 15 томах. Т. 3. Марвон Делорм. Эрнани. Король забавляется. Лукреция Борджа / В. Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1953. – 550 с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 4. Мария Тюдор. Анджело,
тиран Падуанский. Рюн Блаз.
Торкветада / В. Гюго. – Москва :
Гослитиздат, 1954. – 463 с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 5. Наполеон малый. История
одного преступления / В. Гюго. – Москва
: Гослитиздат, 1954. – 720 с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 6. Отверженные. Ч. 1-2 / В.
Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1954. – 671
с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 8. Отверженные. Ч. 5 / В.
Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1955. – 348
с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 9. Труженики моря / В.
Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1955. – 480
с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 10. Человек, который
смеется / В. Гюго. – Москва :
Гослитиздат, 1955. – 680 с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 11. Девяносто третий год /
В. Гюго ; под ред. В.Н.Николаева (и др.) ;
пер. с франц. Н.М.Жарковой ; коммент.
А.И.Молока. – Москва : Гослитиздат,
1956. – 447 с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 12. Стихотворения / В.
Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1956. – 571
с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах. Т. 13. Стихотворения / В.
Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1956. – 652
с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах : (пер. с франц.). Т. 14.
Критические статьи, очерки, письма / В.
Гюго ; под ред. В.Н.Николаева (и др.) ;
послесл. М.Трескунова ; примеч.
Л.Бланка. – Москва : Гослитиздат, 1956. –
766 с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Собрание сочинений : в
15 томах : (пер. с франц.). Т. 15. Дела и
речи / В. Гюго ; под ред. В.Н.Николаева
(и др.) ; послесл. М.Трескунова ; примеч.
М.Рабинович. – Москва : Гослитиздат,
1956. – 825 с.

ОКРЕМІ ВИДАННЯ

82.Фр
Г99 Гюго, В. Отверженные : роман / В. Гюго ; Пер.с фр. Э. О. Выгодской. – Санкт-Петербург : Азбука ; Азбука-Аттикус, 2016. – 768 с.

И
Г99 Гюго, В. Собор Паризької богоматері / В. Гюго. – Київ : Держлітвидав України, 1952. – 398 с.

И
Г99 Гюго, В. Собор Паризької Богоматері : роман / В. Гюго. – Київ : Вища школа, 1981. – 464 с. – (Зарубіжна класика).

8
Г99 Гюго, В. Статті о писателях / В. Гюго. – Москва : Гослитиздат, 1956. – 45 с.

И
Г99 Гюго, В. Стихотворения : (пер. с французского) / В. Гюго ; сост., предисл., коммент. С. Зенкина. – Москва : Детская литература, 1990. – 223 с.

И
Г99 Гюго, В. Труженики моря : роман : (пер. с французского) / В. Гюго. – Москва : Художественная литература, 1980. – 383 с. – (Классики и современники. Зарубежная литература).

И
Г93 **Гюго, В.** Труженики моря / В. Гюго. –
Киев : Держвидав, 1956. – 465 с. – 0-75к.

82.Фр
Г99 **Гюго, В.** Человек, который смеется :
роман / В. Гюго ; Пер.с фр. Б. Лившица. –
Москва : Правда, 1985. – 480 с., ил. : А.
Антонова.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Девяносто третий год :
роман, драма, стихотворения : (пер. с
франц.) / В. Гюго. – Москва :
Художественная литература, 1973. – 719
с. – (Б-ка всемирной литературы ; Серия
II, т. 80. Литература XIX века).

И
Г99 **Гюго, Виктор** Девяносто третий год :
роман / В. Гюго. – Москва : Детская
литература, 1967. – 270 с.

И
Г93 **Гюго, Виктор** Девяносто третий год :
роман / В. Гюго. – Москва ; Ленинград :
Детгиз, 1950. – 304 с.

И
Г99 **Гюго, Виктор** Избранные
произведения : в 2 томах : (пер. с
франц.). Т. 1. XV / В. Гюго. – Москва ;
Ленинград : Гослитиздат, 1952. – 928 с. :
1 л. портр.

И **Гюго,** **Виктор** **Избранные**
Г99 произведения : в 2 томах : (пер. с
франц.). Т. 2 / В. Гюго. – Москва ;
Ленинград : Гослитиздат, 1952. – 875 с.

И **Гюго, Виктор** Отверженные : роман : в
Г99 2 томах : (пер.с франц.). Т. 1 / В. Гюго ;
вступ. статья Н. Толмачева ; ил. Т. Н.
Костериной. – Москва : Правда, 1979. –
800 с.

И **Гюго, Виктор** Отверженные : роман : в
Г99 2 томах : (пер.с франц.). Т. 2 / В. Гюго ;
вступ. статья Н. Толмачева ; ил. Т. Н.
Костериной. – Москва : Правда, 1979. –
800 с.

И Гюго, Виктор Отверженные : для
Г99 среднего и старшего школьного
возраста / В. Гюго ; сокращение,
редакция, пер. с франц. Э. О.
Выгодской. – Київ : Держтвидав дитячої
лит-ри УРСР, 1960. – 597 с.

И(Фр) Гюго, Виктор Собор Парижской
Г99 богородицы : роман : (пер. с франц.) / В.
Гюго. – Москва : Художественная
литература, 1989. – 416 с. – (Классики и
современники. Зарубежная
литература).

И Гюго, Виктор Собор Парижской
Г99 богородицы / В. Гюго ; пер. с франц. Н. А.
 Коган. – Москва : Гослитиздат, 1947. –
 429 с.